

Tweede zondag van de Vdt B Gen 22,1-18 Rm 8,31-34 Mc 9,2-10

Als we de teksten die de liturgie ons elke week voorschotelt beter willen verstaan, broeders en zusters, is het altijd nuttig naar de mogelijke parallellen te kijken tussen de eerste en de derde lezing. Bijna steeds biedt de liturgie ons aldus een sleutel aan om deze teksten op een bepaalde manier te begrijpen. De liturgie is dan ook een echte exegeet. Voor de oudste kerkvaders, Ireneüs van Lyon en Origenes van Alexandrië, die nog zeer dicht bij het tijdvak van de Apostelen stonden, was de Heilige Schrift een eenheid waarvan de Heilige Geest de eigenlijke auteur was, ook al kenden ze goed de namen van Mozes, Marcus of Paulus als schrijvers van de verschillende Bijbelboeken. Beide delen van de ene Schrift verhielden zich voor hen volgens een schema van ‘voorafbeelding’ en ‘vervulling’. Dit eenvoudige schema hanteert de liturgie nog steeds, wanneer ze in de eerste lezing een tekst kiest uit het Oude Testament, die verband houdt met de tekst uit het Evangelie. En dat is vandaag, op deze tweede zondag van de Vasten, niet anders.

Het zijn twee ‘sterke’ verhalen die vandaag bij elkaar worden geplaatst: het offer van Isaac dat God van Abraham vraagt en de Transfiguratie van Jezus op de berg. Deze twee verhalen kennen we zeer goed en ze hebben op het eerste gezicht maar weinig met elkaar gemeen. Welke parallellen kunnen we desalniettemin ontdekken in deze beide ‘sterke’ verhalen?

In beide teksten gaat het om een berg die beklommen wordt: een berg in het land Moria die Abraham in het boek Genesis moet beklimmen om er zijn ultieme offer te brengen, en de hoge berg in het Evangelie van Marcus die Jezus met zijn drie leerlingen beklimt. Het beklimmen van een berg is in de Bijbel, zoals in de meeste godsdiensten, op zich al een religieuze oefening. Op de top van een berg ben je dicht bij de hemel, dicht bij God. Op de top van de berg heb je meestal ook een uniek panorama, een vergezicht. De berg is met andere woorden een plek van Godserving en Godsontmoeting. Deze geografisch identiteit bindt beide verhalen samen als twee theofanieën of Godsverschijningen.

In beide verhalen speelt ook de figuur van de zoon een belangrijke rol. Isaak is het kind van de belofte dat van Abraham een talrijk volk zal maken. Jezus wordt door de stem uit de wolk, die de stem is van de Vader, de “welbemінде Zoon” genoemd. Zoals Isaac als offerlam op het brandhout wordt gelegd, zo zal

Jezus als paaslam sterven op het kruishout. Maar dat wordt door Marcus in zijn transfiguratieverhaal niet met zoveel woorden gezegd. Er wordt alleen door Jezus zelf gezegd dat Hij uit de doden zal opstaan. Ook Isaac verrijst in zekere zin. Want op het moment dat Abraham zijn zoon de keel wil oversnijden, houdt de engel van de Heer hem tegen. Abraham heeft het offer van zijn gehoorzaamheid en zijn goede wil al volbracht, en krijgt zijn zoon levend en wel terug. Deze teruggave-door-het-offer-heen van de eerstgeboren zoon Isaac wordt door de kerkvaders en door de liturgie duidelijk gezien als een voorafbeelding van de teruggave in de verrijzenis van de Enige Zoon, Jezus Christus, de Welbeminde, doorheen lijden en dood.

Naast deze drie gemeenschappelijke thema's – de beklimming van de berg, de eerstgeborene die geofferd moet worden en de teruggave van de zoon aan het leven door de dood heen – hebben beide verhalen echter nog een punt gemeen: ze zijn beiden initiërend. Zowel Abraham als de drie leerlingen, Petrus, Johannes en Jacobus, worden 'op de proef gesteld', dit wil zeggen, ze worden 'ingewijd in het mysterie'. En aldus kunnen de verhalen ook voor ons functioneren, als inwijdingsverhalen in het Paasmysterie, in de passage van dood naar leven, van duisternis naar licht. Als wij de hoge berg beklimmen van onze levenslange strijd en beproevingen, als we merken dat het dierbaarste dat we hebben of de meest beminde persoon ons ontglipt of uit handen wordt geslagen, als we onze mooie dromen en diepe ervaringen tevergeefs willen vasthouden, als we merken dat alles ons wordt geschonken als we bereid zijn het eerst los te laten, dan hebben wij misschien iets geleerd uit deze Bijbelverhalen. Dan kunnen we zelfs te midden van rampspoed toch in hoop leven, tenminste als we onze tegenslagen en beproevingen in geloof en liefde aan God opdragen. Want een geloof moet getoetst worden om zijn deugdelijkheid te bewijzen. Welk een onuitsprekelijke vreugde zal de onze zijn als we het einddoel van ons geloof bereiken, de redding van onze ziel! (1P1,7-9)

Br. Gueric ocsó